

Aggression in the young generation – theoretical and empirical exemplifications

Ewa Wysocka

University of Silesia, Katowice, Poland

ABSTRACT

The author proposes a thesis regarding the frustration basis of the aggressiveness of the young generation. The author proves the thesis referring to various (biological, psychological and sociological) theories of aggression. The author particularly strongly emphasizes socio-cognitive concepts to explain aggressive behaviours of young people resulting from the specificity of their social situation. The author proposes the thesis that aggressiveness of the young generation is the result of frustrations determined developmentally (developmental problems) and determined by socio-cultural factors (social exclusion). The author argues using the assumptions of “coercive actions” by James T. Tedeschi and Richard B. Felson and also a classical “frustration–aggression hypothesis” by John Dollard, Neal E. Miller, Orval Hobart Mowrer, Leonard W. Doob and Robert Sears modified by Leonard Berkowitz. In the empirical sphere, the author analyses the relationships between aggressiveness and dimensions of aggression (direct, indirect, verbal aggression, resistance, emotional irritability) versus the features determining social position of the young generation (developmental variables i.e. gender, age; sociocultural variables i.e. the place of residence, religiousness, education of parents). Socio-cultural factors determine aggressiveness to a larger extent compared to developmental factors whereas religious involvement limits aggressiveness of the young generation to the largest extent.

Key words: aggression, dimensions of aggression, conditioning and determinants of aggressiveness.

Agresja w młodym pokoleniu – teoretyczne i empiryczne egzemplifikacje

Ewa Wysocka

Uniwersytet Śląski, Katowice, Polska

STRESZCZENIE

Autorka w artykule stawia tezę o frustracyjnym podłożu agresywności młodego pokolenia. Tezę tę dokumentuje przywołując różne teorie agresji: biologiczne, psychologiczne, socjologiczne. W wyjaśnianiu zachowań agresywnych młodzieży wynikających ze specyfiki jej sytuacji życiowej, szczególnie silnie akcentuje koncepcje poznawczo-spoieczne. Stawia tezę, iż agresywność młodego pokolenia wynika z frustracji determinowanych rozwojowo (problemy rozwojowe) i czynnikami spoieczno-kulturowymi (marginalizacja spoieczna). Argumentuje to, wykorzystując założenia koncepcji „działań przymuszających” Jamesa T. Tedeschiego i Richarda B. Felsona, a także klasycznej koncepcji „frustracji-agresji” Johna Dollarda, Neala E. Millera, Orvala Hobarta Mowrera, Leonarda W. Dooba i Roberta Searsa, zmodyfikowanej przez Leonarda Berkowitza. W warstwie empirycznej dokonuje analizy zależności pomiędzy agresywnością i wymiarami agresji (agresją bezpośrednią, pośrednią, werbalną, opozycyjnością, drażliwością emocjonalną) a cechami wyznaczającymi pozycję spoieczną młodego pokolenia (zmienne rozwojowe: płeć, wiek; zmienne spoieczno-kulturowe: miejsce zamieszkania, religijność, wykształcenie rodziców). Agresywność wyznaczają w większym stopniu czynniki spoieczno-kulturowe, niż rozwojowe, zaś w największym stopniu ogranicza agresywność młodego pokolenia zaangażowanie religijne.

Słowa kluczowe: agresja, wymiary agresji, uwarunkowania agresywności.